ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมตามหลักนิติรัฐ: กรณีศึกษาจาก พระราชดำรัสของพระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบัน ช่วงปี พ.ศ.

2493 จนถึงปัจจบัน

ผู้เขียน

นายศุภชัย บุญใจเพ็ชร

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์เศกสิน ศรีวัฒนานุกูลกิจ ประธานกรรมการ รองศาสตราจารย์ คร.โกสุมภ์ สายจันทร์ กรรมการ อาจารย์ไพสิฐ พาณิชย์กุล กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมตามหลักนิติรัฐ: กรณีศึกษา จากพระราชดำรัสของพระมหากษัตริย์รัชกาลปัจจุบัน ช่วงปี พ.ศ. 2493 จนถึงปัจจุบัน มี วัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นธรรมในมิติทางสังคม เสรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย จากพระราชดำรัสขององค์พระมหากษัตริย์ และศึกษา สังเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบ หลักการจัดการปัญหาตามแนวคิดนิติรัฐกับหลักการจัดการปัญหาตามพระราชดำรัส

การศึกษาครั้งนี้ได้นำพระราชคำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้า อยู่หัวในโอกาสต่าง ๆ ตั้งแต่ พ.ศ.2493 จนถึงปัจจุบันมาทำการศึกษาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับ เหตุการณ์ทางด้านสังคม เศรษฐกิจการเมือง กฎหมายและการปกครองที่สำคัญ ๆ รวมทั้งการ สัมภาษณ์บุคคลที่ทำงานใกล้ชิคเบื้องพระยุคลบาท ผลการศึกษาพบว่า

พระราชดำริเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคม ทรงเน้นความมั่นคงปลอดภัย และความ เจริญก้าวหน้าของพสกนิกรและประเทศชาติเป็นสำคัญ ทั้ง 2 ด้าน ทรงต้องการให้ทุกฝ่ายปฏิบัติ หน้าที่ตามบทบาทของตนเองให้เต็มความรู้ความสามารถ นำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการ ประกอบอาชีพ ภายใต้ความสมัครสมานสามัคลี

พระราชคำริเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจ จากประสบการณ์ของพระองค์ทำให้มี โครงการอันเนื่องมาจากพระราชคำริจำนวนหลากหลายโครงการ หลากหลายสาขาวิชาการ และที่ สำคัญทรงเน้นการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้พสกนิกรที่เป็นเกษตรกรค่อนข้างมาก พระราชทานทฤษฎีใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเกษตรกรรม และออกพระราชคำริเศรษฐกิจพอเพียง ให้ประชาชนทุกหมู่เหล่าไปใช้สำหรับคำเนินชีวิตประจำวันในคราวเกิดวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศ พระราชดำริเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง กฎหมายและการปกครอง โดยเฉพาะกรณี เหตุการณ์ รุนแรงทางการเมือง เดือนตุลาคม 2516 และเดือนพฤษภาคม 2535 ทรงมีพระราชกระแส รับสั่งให้ทุกคนหันหน้าเข้าหากัน ร่วมมือกันสร้างสรรค์ทางการเมือง และใช้สติ ส่วนพระราชดำริ เกี่ยวกับกฎหมายและการปกครอง ทรงมีพระราชดำริว่าความเป็นธรรมจากกฎหมายนั้นขึ้นอยู่กับ ผู้ใช้กฎหมายโดยเฉพาะผู้พิพากษา กฎหมายเป็นเพียงเครื่องมือสำหรับผดุงความยุติธรรมให้เกิดขึ้น ในสังคมเท่านั้น ดังนั้นผู้พิพากษาต้องเป็นผู้มีศีลธรรมจรรยา มีความเป็นกลางทั้งขณะอยู่ในศาลและ นอกศาล

ผลการเปรียบเทียบการจัดการปัญหาตามแนวคิดนิติรัฐกับหลักการจัดการปัญหาตามพระ ราชดำรัส พบว่า ทรงมีพระราชดำริว่าฝ่ายบริหาร ตุลาการ และนิติบัญญัติ อาศัยหลักความชอบ ธรรมบนพื้นฐานของที่มาของอำนาจ และมีพระราชดำริให้ทุกฝ่ายพิจารณาบริบทให้รอบคอบ สร้าง ความเป็นธรรมในจิตใจ ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นธรรมที่สมบูรณ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright © by Chiang Mai University All rights reserved

46 MAI

Independent Study Title Concepts of Justice According to the Rule of Law: A Case Study of

King Rama the Ninth's Speeches from 1950 to Present

Author Mr. Supachai Boonjaipetch

Degree Master of Arts (Political Economy)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Seksin Srivattananukulkit Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Kosum Saichan Member

Lect. Paisit Panitkul Member

ABSTRACT

Independent study entitled, "Concepts of Justice according to the Rule of Law: A Case Study of King Rama the Ninth's Speeches from 1950 to Present", is designed to study concepts of justice in social, economic, political and legal dimensions from His Majesty the King's royal speeches and to make a comparative study of the solutions according to the rule of law with the solutions according to His Majesty the King's royal speeches.

In this study the royal speeches and homilies of King Rama IX delivered on various occasions since 1950 through present are collected for studying and analysis. It is made in order to link them to important social, economic, political, legal and administrative situations, including interview held with those who work for His Majesty the King. The study results turned out as follows:

As regards the social situations, His Majesty emphasized the security and advancement of the populace and the nation. In these two dimensions, he demands that every agency must play role to the utmost and apply modern technology in all engagement under harmony.

Regarding economic situations, owing to His Majesty's experiences have emerged many development projects in various fields, and the most important is the emphasis of economic stability for the populace, who are mostly farmers. He has given new agricultural theory vital to agriculture and addressed the theory of self-sufficiency economy to the people in all walks of life when the country had encountered the economic crisis.

With a view to the royal speeches on political, legal and administrative situations, especially political upheavals and turmoil occurred in October 1973 and May 1992, His Majesty encouraged

everybody to talk to each other face to face and joined hands in carrying out political behaviors with intelligence. As for the royal opinion on law and administration, His Majesty thought that justice according to the law absolutely depends on the law user, especially the judge; the law itself is only an instrument for maintaining justice in society. Therefore, the judge has to be endowed with judiciary etiquette and be neutral both inside and outside a law court.

According to the comparative study of problem solutions according to the rule of law and according to His Majesty's speeches, it is found that His Majesty thought that the executive, judge and legislative have to depend on principles of the justice as a source of their power. Additionally, His Majesty remarked that everybody has to consider its context carefully and create justice in one's own mind, which will inevitably lead to an absolute justice.

Sto MA